

Aan Provinciale Staten

Datum : 18 januari 2023
Documentnr. : 2023-006533
Dossiernummer : K2637
Behandeld door : H.A. Boeijen
Telefoonnr. : (050) 316 4396
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Continuering samenwerking met Prolander

Geachte dames en heren,

Aanleiding

U ontvangt deze brief omdat wij u willen informeren over de continuering van onze samenwerking met Prolander en de rol die Prolander kan spelen in de toekomstige opgaven in het landelijk gebied.

Eerdere behandeling in PS

De laatste keer dat Prolander behandeld is in uw Staten, was naar aanleiding van onze brief aan uw Staten over de uitkomst van de vierlijkse evaluatie van Prolander (13 juli 2022; doc-nr. 2022-064966). Uit deze evaluatie bleek dat het bij Prolander uitstekend loopt.

Rol en bevoegdheden PS in deze fase

In 2015 besloten de colleges van Gedeputeerde Staten van Groningen en Drenthe tot de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Prolander (GR Prolander). In dat jaar gaven de Provinciale Staten van de provincies Groningen en Drenthe op basis van art. 40 lid 2 Wgr toestemming aan de colleges voor de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Prolander. Daarmee werd Prolander een bedrijfsvoeringsorganisatie die voor de provincies Groningen en Drenthe uitvoering moest gaan geven aan verschillende taken in het landelijk gebied.

Kenmerkend voor een bedrijfsvoeringsorganisatie is dat het een collegeregeling is. In die regeling is geen einddatum voor de GR Prolander vastgesteld. Ons besluit over continuering van de samenwerking met Prolander hoeven wij dan ook niet voor zienswijze voor te leggen aan uw Staten. Wij volstaan met deze informerende brief aan uw Staten.

Vervolg

Over de verdere toekomstige ontwikkelingen zullen wij uw Staten in ieder geval via onze begroting en jaarstukken informeren. In deze documenten is voor Prolander (in de paragraaf Verbonden Partijen) een vaste plek opgenomen.

Extern betrokkenen

Prolander

Nadere toelichting

Prolander is op 1 maart 2015 opgericht door de provincies Groningen en Drenthe en heeft voor de provincies de taken overgenomen van de voormalige rijkdienst Dienst Landelijk Gebied en geeft uitvoering aan de grote opgaven in het landelijk gebied, zoals de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland en Natura 2000-gebieden.

Begin 2022 is de evaluatie van Prolander afgerond met als algemene conclusie: *"De overall indruk is dat er trots en tevredenheid heerst bij de beide provincies en bij Prolander over de wijze waarop de verhoudingen worden ingevuld en de afgesproken prestaties worden geleverd. Prolander wordt vaak als voorbeeld ook voor andere provincies genoemd hoe het werken aan de gebiedsgerichte (natuur)opgaven op een goede en doelmatige wijze kan worden georganiseerd". Eén van de aanbevelingen uit de evaluatie is: Geef Prolander de ruimte zich verder professioneel door te ontwikkelen".* Dat betekent ook dat wij als provincie Prolander hard nodig hebben als uitvoeringsorganisatie om deze opgaven de komende jaren gerealiseerd te krijgen.

Continuering samenwerking

Samen met de provincie Drenthe zijn we het eens dat Prolander een belangrijke rol dient te vervullen in de uitvoering van onze opgaven in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), waarin het Rijk de opgaven voor stikstof, klimaat en water heeft geformuleerd. Door Prolander duidelijkheid te bieden over de continuering van de samenwerking zorgen we voor de werkzekerheid binnen Prolander; dit is positief voor de continuïteit en daarmee de uitvoerbaarheid van de opdrachten uit bijvoorbeeld het NPLG.

Op basis van het belang van de opdrachten die Prolander voor ons uitvoert en de positieve evaluatie uit 2022 hebben wij besloten de samenwerking met Prolander te continueren. Dit doen wij voor de lopende opdrachten en het NPLG, waarbij we, zoals te doen gebruikelijk, jaarlijks de beleidsopgave van de provincie vertalen in een provinciale prestatieovereenkomst. Prolander werkt als uitvoerende partij en zet het beleid van de provincies om in concrete resultaten. Daarnaast blijven we doorgaan met de vierlijkse evaluatie van Prolander om de gewenste omvang van deze organisatie te bepalen. De evaluaties bieden bovendien voldoende mogelijkheden om de orderportefeuille van Prolander te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Motivatie van de provincies Groningen en Drenthe

De provincies Groningen en Drenthe staan voor grote opgaven in het landelijk gebied. Bovenop de bestaande opgaven uit het Natuurpact waaronder het realiseren van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is er met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) een forse opgave bijgekomen voor de komende jaren in ieder geval tot en met 2035. Samen met Prolander, de Rijksoverheid, waterschappen, gemeenten en maatschappelijke partners, grondeigenaren en grondgebruikers gaan wij op zoek naar oplossingen per gebied. We gaan de natuur verder versterken, de waterkwaliteit nog verder verbeteren en meer doen tegen klimaatverandering. Onder meer de stikstofuitstoot moet fors omlaag.

Het Rijk heeft voor het NPLG tot en met 2035 een bedrag van € 24,3 miljard gereserveerd. Daarnaast heeft het Rijk € 3 miljard gereserveerd voor de uitvoering van het Programma Natuur. De komende jaren zullen deze opgaven bovenop de bestaande gebiedsprocessen komen. Het gaat om de transitie van de landbouw, reductie van stikstof door innovatie en aankoop van bedrijven, herstel van het hydrologisch- en natuursysteem zowel binnen als buiten de NNN. Daarnaast speelt in Groningen het Agroprogramma en het programma Toukomst, in het kader van de versterkingsopgave, de opgave Bos en Hout en projecten in het kader van de vitale kust/ Eems Dollard 2050. Tevens speelt Prolander een belangrijke rol in de advisering bij het opstellen van het strategisch grondbeleid van de provincie.

Dit alles zal naar alle waarschijnlijkheid capaciteit vragen in de vorm van faciliteren gebiedsprocessen, aankoop agrarische bedrijven met alles wat daarbij komt, kavelruil, inrichting van overgangsgebieden bij N2000 gebieden, hydrologische maatregelen inclusief voorbereiding zoals onderzoeken, vergunningen, planvoorbereiding.

Afbakening

Op dit moment is de bijdrage aan Prolander voor de bedrijfsvoering door Groningen 31,1% en door Drenthe 68,9%; dit is gerelateerd aan de omvang van de provinciale prestatieovereenkomsten. Aangezien we verwachten dat deze verhouding verandert als gevolg van het toenemende aandeel dat de provincie Drenthe bij Prol-

ander inbrengt, geven wij in 2023 verdere uitwerking aan de financiële verhouding tussen beide deelnemende provincies en de eventuele gevolgen daarvan voor de governance van Prolander.

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.